

2. Deloitte's Direktionsnotat for regnskab 2009 for Økonomiforvaltningen (2010-92048)

Økonomiudvalget skal afgive besvarelse til kommunens eksterne revisor, Deloitte, vedrørende Deloitte's bemærkninger og anbefalinger i deres revision af Økonomiforvaltningens regnskab for 2009.

INDSTILLING

Økonomiforvaltningen indstiller over for Økonomiudvalget,

1. at bilag 1, som udgør Økonomiforvaltningens kommentarer og tiltag til Deloitte's Direktionsnotat af den 5. august 2010 vedrørende revision af Økonomiforvaltningens regnskab for 2009, tages til efterretning.

Problemstilling

Kommunens eksterne revisor, Deloitte, har den 22. juni 2010 fremsendt Direktionsnotatet vedrørende deres revision af Økonomiforvaltningens regnskab for 2009 til Økonomiforvaltningen i faktisk høring. Efterfølgende har Økonomiforvaltningen afgivet kommentarer og tiltag til Deloitte's bemærkninger og anbefalinger til regnskabet for 2009. Økonomiforvaltningens kommentarer og tiltag fremgår af Deloitte's endelige Direktionsnotat fra den 5. august 2010 (vedlagt som bilag 1).

I forbindelse med revisionen af Økonomiforvaltningens regnskab for 2009 konkluderer Deloitte, at der er identificeret visse fejl og uhensigtsmæssigheder i regnskabet samt svagheder i flere procedurer. Deloitte vurderer, at tre revisionsområder ikke er betryggende, hvorfor der ifølge Deloitte er behov for skærpet fokus fra ledelsen, da der er behov for væsentlige forbedringer. Dette vedrører lønområdet, betalingssystemer og processer i Koncernservice samt generelle it-kontroller. Deloitte's revisionsbemærkninger samt Økonomiforvaltningens kommentarer og tiltag til disse tre områder fremgår af tabel 1. Derudover vurderer Deloitte, at fem revisionsområder er mindre betryggende, og at der er behov for opmærksomhed fra ledelsen, da der er usikkerhed eller behov/mulighed for forbedringer. Disse fem områder er beskrevet i tabel 2.

Deloitte har til regnskabet for 2009 fremsat følgende bemærkninger (se bilag 1 for uddybende bemærkninger):

Tabel 1: Revisionsbemærkninger samt Økonomiforvaltningens kommentarer og tiltag til de tre områder, som Deloitte vurderer som ikke betryggende.

Revisionsbemærkning	Økonomiforvaltningens kommentar og tiltag
1.1 Lønområdet	
1. Forretningsgange og interne kontroller på lønområdet Der er konstateret en række svagheder i forretningsgangene på lønområdet, som primært skyldes manglende og/eller utilstrækkelig dokumentation for gennemførte kontroller.	I Intern Revisions rapport om revision af løn- og pensionsprocesser af den 21. april 2010 har Koncernservice opstillet en tids- og handlingsplan for opdatering af retningslinjerne på lønområdet i Økonomiforvaltningen inden 1. oktober 2010.

<p>2. Dagpengerefusioner Proceduren for hjemtagelse af dagpengerefusioner fungerer ikke betryggende, idet refusionskrav ikke fremsendes rettidigt.</p>	<p>Inden 1. oktober 2010 vil Koncernservice i samråd med Intern Revision opstille en tids- og handleplan for forbedret hjemtagelse af dagpengerefusion.</p>
<p>3. Afstemning af KMD-lønsystemet med KØR Der er ikke foretaget en afstemning af løndriftskonti mellem KMD-lønsystemet og KØR.</p>	<p>Koncernservice vil - som systemejer på lønsystemet og KØR – inden årets udgang undersøge, hvorvidt det er muligt at håndtere de tværgående problemstillinger, så forvaltningernes afstemning mellem de to systemer bliver nemmere at foretage.</p>
<p>4. Vederlag og løn til Borgerrepræsentationen, Direktionen og ansatte med adgang til lønsystemet Der foretages ikke specifikke og dokumenterede interne kontroller til sikring af, at vederlag og løn til Borgerrepræsentationen, Direktionen og ansatte med adgang til lønsystemet er korrekt beregnet og udbetalt.</p>	<p>Det bemærkes, at alle regler er overholdt, idet der er udført almindelige kontroller for disse ansatte, men ikke særlige kontroller. På baggrund af Deloitte's revisionsbemærkning vil Koncernservice arbejde efter, at disse ansatte fremover omfattes af særlige kontroller.</p>
<p>Revisionsbemærkning 1.2 Betalingssystemer og processer i Koncernservice</p>	<p>Økonomiforvaltningens kommentar og tiltag</p>
<p>1. Der foretages ikke kontrol hos Koncernservice af, om det er de rette medarbejdere, der har signeret på bilagene.</p>	<p>Koncernservice har foretaget en løbende stikprøvekontrol i hele 2009. Derudover gennemførte Økonomiforvaltningen som led i ledelsestilsynet en stikprøvemæssige bilagsgennemgang for hele Økonomiforvaltningen i 2009. Dette gøres tilsvarende i 2010. På den baggrund mener Økonomiforvaltningen ikke, at området er "ikke betryggende".</p>
<p>2. Der er ikke etableret kontroller i KØR, der sikrer, at medarbejdere med bogføringsadgang ikke samtidig kan foretage udbetalinger til sig selv.</p>	<p>Det vurderes, at den nuværende systemopsætning samt forretningsgangene i forvaltningerne understøtter kommunens regler for håndtering af udbetalinger. På den baggrund mener Økonomiforvaltningen ikke, at området er "ikke betryggende". Koncernservice vil afklare med forvaltningerne, om de har behov for at supplere deres kontrol af udbetalinger med det udtræk, som Deloitte anbefaler.</p>
<p>3. Kontrollen med brugeradgang til kreditorstamdata hos Koncernservice er ikke fuldstændig.</p>	<p>Enkelte medarbejdere har haft adgang til at oprette fakturaer og kreditorstamdata i f.m. fejlsøgning og -rettelse i KØR. Disse autorisationer har Koncernservice lukket, så der er fuld funktionsadskillelse. På den baggrund mener Økonomiforvaltningen ikke, at området er "ikke betryggende".</p>
<p>4. Koncernservice har ikke etableret formelle forretningsgange og dokumentation for udførelse af kontrol omkring opfølgning på udligning af åbne kreditnotaer for de forvaltninger, KS varetager denne opgave for.</p>	<p>Koncernservice har faste procedurer for opfølgning på kreditnotaer til de organisationer, som Koncernservice behandler kreditorfakturaer for. På den baggrund mener Økonomiforvaltningen ikke, at området er "ikke betryggende".</p>
<p>Revisionsbemærkning 1.3 Generelle it-kontroller</p>	<p>Økonomiforvaltningens kommentar og tiltag</p>
<p>1. Procedurer for backup og reetablering af systemer, der driftes af KS, er ikke dokumenteret i tilstrækkelig grad. Der mangler en formel procedure for periodisk test af sikkerhedskopier.</p>	<p>Koncernservice vil inden årets udgang udarbejde en backupstrategi samt procedure for test af restore på alle kritiske systemer.</p>
<p>2. Den systemmæssigt opsatte passwordpolitik, den sikkerhedsmæssige logning og de tildelte administratoradgange i Windows lokalnetværk er på en række områder ikke betryggende.</p>	<p>Der er igangsat en proces med sigte på opretning af faktuelle fejl for brugeradgange, der vil håndtere problemet inden årets udgang.</p>

3. Der er ikke udarbejdet en it-risikoanalyse, som dækker de områder og aktiviteter, som Koncernservice varetager.	It-risikoanalysen er udskudt til 2010 under hensyn til, at der er sket en flytning af it-sikkerhedsarbejdet fra forvaltningerne til Koncernservice pr. 1. marts 2010.
4. Der er ikke udarbejdet en it-beredskabsplan for kommunen og for Koncernservice.	Koncernservice har delvist udarbejdet beredskab for egne it-systemer, som færdiggøres i efteråret 2010.
5. Der er ikke udarbejdet en hensigtsmæssig politik for håndtering af logning af it-sikkerhedshændelser i de anvendte netværks- og infrastrukturkomponenter.	Koncernservices it-sikkerhedsfunktion vil inden årets udgang se på, hvordan Deloitte's anbefalinger til logning mv. kan implementeres på tværs af forvaltningerne.
6. Revisionen har ikke modtaget en revisionserklæring fra KMD for de KK-specifikke KMD-platformer, hvorfor sikkerheden i disse systemer ikke kan vurderes.	Koncernservice vil anmode KMD om en specifik erklæring vedrørende outsourcingforholdet.

Tabel 2: Revisionsbemærkninger samt Økonomiforvaltningens kommentarer og tiltag til de fem områder, som Deloitte vurderer som mindre betryggende.

Revisionsbemærkning	Økonomiforvaltningens kommentar og tiltag
1.4 Momsrefusion fra Indenrigs- og Sundhedsministeriet	
Kommunens administration af momsbekendtgørelsens "positivliste" fungerer ikke betryggende, idet kommunen ikke fuldt ud udnytter muligheden for hjemtagelse af momsrefusion.	Inden udgangen af 2010 vil Koncernservice i samarbejde med fagforvaltningerne opføre den manglende momsrefusion for 2009 og tidligere år samt berigtige refusionsbeløbet i regnskab 2010. Koncernservice udarbejder inden 1. oktober 2010 en forretningsgang for korrekt fremadrettet refusionshjemtagelse.
1.5 Tilskud til lærerpensioner	
Finansministeriets tilbageholdelse af tilskud til lærerpensioner for 2008 og 2009 har medført et skønmæssigt rentetab på 6,5 mio.kr. for 2009.	Københavns Kommunes Interne Revision har tilendebragt revisionen af opgørelsen over Statens tilskud til lærerpensioner for 2008, som er oversendt til Personalestyrelsen. Opgørelsen for 2009 afventer Deloitte's revision. Økonomiforvaltningen og Koncernservice vil i efteråret 2010 udarbejde en forretningsgang, som skal tilsikre, at en kvalitetssikret opgørelse for det sidst afsluttede regnskab fremover kan fremsendes til Intern Revision i april måned. Endelig bemærkes, at Økonomiforvaltningen over for Personalestyrelsen vil forelægge problemstillingen om forrentning af det udestående beløb.
1.6 Tilbagekøbsrettigheder mv.	
1. Tilgodehavender i balancen vedrørende tilbagekøbsrettigheder er overvurderet med 221,6 mio.kr., idet statens andel ikke er modregnet.	I 2010 er der sket frikøb af flere af de ejendomme, hvor 50 % af værdierne fra tilbagekøbsrettighederne tilfalder staten, hvilket indebærer, at der ved regnskab 2010 skal ske korrektioner for ca. 85 mio. kr. Økonomiforvaltningen vil sørge for, at disse korrektioner indarbejdes.
2. Der er risiko for fejl som følge af tilsigtede handlinger i forretningsgangen vedrørende indtægtsregistreringen.	Økonomiforvaltningen vil inden 1. oktober 2010 undersøge, hvordan der efter overgangen til digital tinglysning, enten teknologisk eller ved justering af interne arbejdsgange kan indarbejdes procedurer/kontroller, således risikoen for besvigelser reduceres mest muligt.

3. Værdiansættelsesprincipperne for tilbagekøbsrettigheder er ikke beskrevet i kommunens regnskabspraksis.	Økonomiforvaltningen vil inden regnskab 2010 tilrette kommunens regnskabspraksis, således at værdiansættelsesprincipperne for tilbagekøbsrettigheder fremgår af regnskabspraksis.
4. Den obligatoriske oversigt til regnskabet "Garantier, eventualrettigheder og forpligtelser" indeholder ikke en omtale af de eventualrettigheder, som kommunen har vedrørende tilbagekøb på andre vilkår, gevinstandele og tilbagekøbssummer mv.	Der vil i den obligatoriske oversigt i regnskab 2010 blive indarbejdet en kort redegørelse for Københavns Kommunes økonomiske rettigheder over fast ejendom, som rettelig er tilbagekøbsrettigheder med forskellige vilkår, gevinstandele og tillægskøbssummer.
Revisionsbemærkning 1.7 Skyldige feriepenge	Økonomiforvaltningens bemærkninger og tiltag
Den omkostningsbaserede resultatopgørelse er skønsmæssigt påvirket af en manglende omkostning på ca. 140 mio.kr. vedrørende årets estimerede stigning i den ferieberettigede løn.	Økonomiforvaltningen har igangsat en undersøgelse af de tilbageværende problemområder i datamaterialet, som forventes afsluttet inden udgangen af 2010, således der kan foretages en mere præcis opgørelse. Som følge af Deloitte's bemærkning har Koncernservice aftalt med KMD, at bogføringsfejlen vedrørende skyldige feriepenge rettes ultimo juli 2010.
Revisionsbemærkning 1.8 Tjenestemandspensionsforpligtelse	Økonomiforvaltningens bemærkninger og tiltag
Tjenestemandspensionsforpligtelsen i balancen er skønsmæssigt undervurderet med ca. 120 mio.kr.	Økonomiforvaltningen mener, at fejlens beløbsmæssige størrelse er marginal set i forhold til pensionsansættelsernes samlede størrelse samt den betydelige usikkerhed, som er forbundet ved beregnede nutidsværdier af pensioner. På baggrund af revisionsbemærkningerne vil Økonomiforvaltningen dog gennemgå datamaterialet og få lavet en ny aktuar beregning i regnskab 2010.

Herudover har Deloitte afgivet syv observationer fra den udførte revision til administrativ behandling i Økonomiforvaltningen. Disse forhold har ikke beretningskarakter og vil derfor ikke indgå som revisionsbemærkninger i Deloitte's revisionsberetning til Borgerrepræsentationen. De syv observationer fremgår sammen med Økonomiforvaltningens kommentarer og tiltag af bilag 1, undtagen observation, 2.6 Afstemning af indkomstoplysninger til SKAT, som Deloitte har fremsendt efter revisionens lukning. Økonomiforvaltningens kommentarer og tiltag på dette område fremgår af bilag 2.

Videre proces

På baggrund af udvalgenes behandling fremsender Deloitte senest den 15. september 2010 den samlede beretning om revisionen af kommunens regnskab til behandling i Borgerrepræsentationen.

Claus Juhl

Bjarne Winge

bilag

[1. Deloitte's Direktionsnotat af 5. august 2010 - Revision af regnskabet for 2009 for Økonomiforvaltningen](#)

[2. Observation til administrativ behandling: Afstemning af indkomstoplysninger til SKAT](#)

[3. Brev til Direktør Jan Gundersen, Koncernservice](#)

Økonomiudvalgets beslutning den 24.08.2010

Chef for den Internere Revision Kurt Wagner og Lynge Skovgaard, Deloitte, redegjorde inden udvalgets behandling for sagen.

Indstillingen blev taget til efterretning.

